

www.mevzuattakip.com.tr

Ek Gösterge Düzenlemesindeki Gelişmeler ve Belediyelerdeki Durum

UYARI: Makale'nin tamamına, sitemize üye girişi yaptıktan sonra ulaşabilirsiniz. Siteye üye değilseniz, lütfen ÜYE OL butonuna tıklayarak üye olunuz. Üyelik esnasında, girilen bilgilerin şüpheli olması halinde, üyeliğiniz silinecektir.

Ek Gösterge Düzenlemesindeki Gelişmeler ve Belediyelerdeki Durum

Halil MEMİŞ

MİARGEM Başkanı

Bu yıl içerisinde gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekiliği Genel Seçimlerinin flaş vaatlerinden bir tanesi, bazı kamu görevlilerinin ek göstergelerinin yükseltilmesiydi.

Hemen hemen, tüm siyasi partiler ve Cumhurbaşkanı adayları ağız birliği etmiş gibi bazı unvanları sayarak, hepsine 3600 ek gösterge rakamının verileceğini ifade ettiklerine şahit olundu.

Seçimler bitti. Beklentilerin gerçekleşmesi için tabii ki söz konusu vadin Kanunlaşması gerekiyor.

Yine hemen hemen bütün muhalafet partileri, aralarında farklılıklar da olsa, seçim meydanlarında dile getirdikleri ek gösterge vadini Kanun teklifi haline getirerek TBMM'ye sundu.

Sunulan Kanun Teklifleri incelendiğinde, birçok teknik hatanın yapıldığını gözlemlemek mümkün. Bunların başında, gerek merkezi idarede, gerekse mahalli idarelerde kaldırılmış olan birçok unvan ve kadro için tekliflere ekli ek gösterge cetvellerinde yer verilmesi gelmektedir.

Bunun yanında bazı tekliflerde ise, kadro ve unvan itibariyle görev, yetki ve sorumluluk kriterlerinin dikkate alınmadığı görülmektedir.

Buna karşılık, Cumhurbaşkanlığı tarafından seçim sonrası yayınlanan iki önemli belgede, ek gösterge konusuna yer verilmediği görülmüştür. Bu belgeler; seçimden hemen sonra yayınlanan "Eylem Planı" ve yakın geçmişte yayınlanan "2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı"dır.

Ek Göstergesi 3600 ile Sınırlamak Doğru Olmayacaktır

3600 rakamı ile sembolleşen ek gösterge artışı söylemlerinin, verilen bir çok kanun teklifinden de anlaşılacağı üzere, konu 3600 ile sınırlandırılmadığı gibi, vaatlerde dile getirilen unvan ve kadrolarla da sınırlandırılmadığı anlaşılmaktadır. Doğru olanı da budur.

Ek gösterge vaadi daha çok polis, öğretmen ve sağlık görevlileri üzerinde şekillenmiş ve bu kadrolarda bulunanların ek göstergelerinin 3600'e yükseltileceği ifade edilmişti.

Ek gösterge rakamlarının, görev ve unvan/kadro farkı, öğrenim durumu, kadro derecesi ve buldukları hizmet sınıflarına göre ayrı ayrı değerlendirilmesi, yüksek ek göstergelilerle, düşük ek göstergelilerin arasındaki uçurumun daha fazla açılmamasına dikkat edilmesi şarttır. Aynı şekilde, görev ve sorumluluğu farklı ve ağır olanlarla, diğerlerinin ek göstergelerinin aynı ya da çok yakın olmamasına dikkat edilmesi şarttır.

Bunun yanında bazı tekliflerde ise, kadro ve unvan itibariyle görev, yetki ve sorumluluk kriterlerinin dikkate alınmadığı görülmektedir.

Mahalli İdarelerde de Ek Göstergeler Yükseltilmelidir

Ek gösterge tablosunu incelediğimizde, mahalli idarelerde bulunan hemen hemen tüm kadrolara ve unvanlara yer verilmesine rağmen, Müdür ve Şube Müdürü kadro ve unvanlarına yer verilmediği görülmektedir.

Ek gösterge tablosunda, birçok adaletsizlikler de dikkat çekmektedir.

İlk adaletsizlik veya eşitsizlik büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşlarında kendini göstermektedir. Daha önceleri, Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri ile bağlı kuruluş Genel Müdürlerinin ek göstergeleri birbirinden farklı iken; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 22 nci maddesinin ikinci fıkrasında 24/10/2011 tarih ve 661 sayılı KHK'nin 60 ncı maddesi ile yapılan değişiklikten sonra, ek göstergeler eşitlenmiş ve genel sekreter kadrosuna atananların, genel idare hizmeti sınıfına dahil bakanlık genel müdürleri ile aynı rakamda ek gösterge, makam, görev ve temsil tazminatı almaları hükme bağlanmıştır.

Yapılan bu düzenleme, bir eşitsizliği ortadan kaldırırken başka bir eşitsizlik sonucunu doğurmuştur. Buda, Büyükşehir Belediyesindeki daire başkanları ile bağlı kuruluşlar arasındaki daire başkanları arasında olmuştur. Ek gösterge cetvelinde her iki daire başkanlıkları aynı kategoride (sırada) değerlendirilerek, ek gösterge rakamı 3000 olarak öngörülmüş iken, belirtilen değişiklikle getirilen "... 1. hukuk müşaviri ve daire başkanlığı kadrosuna atananlar ise bakanlık daire başkanları için ilgili mevzuatında öngörülen ek gösterge, makam, görev ve temsil tazminatlarından ... aynen yararlanırlar." hükmü ile eşitsizlik ortaya çıkmıştır. Bu değişiklik sonucunda, büyükşehir bünyesindeki daire başkanlarının ek göstergesi 3600 olurken, bağlı kuruluşlardaki daire başkanlarının ek göstergesi 3000 rakamında kalmıştır.

Bir başka adaletsizlik ise belediye başkan yardımcılarının ek göstergelerinde mevcuttur.

Belediyelerde, yönetici konumunda olan ve belediye başkanından sonra en büyük sorumluluğu taşıyan belediye başkan yardımcıları, emirlerinde çalışan mühendis düzeyindeki personelden daha düşük ek gösterge almaktadırlar. Belediyede çalışan 1. dereceye sahip yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar, şehir plancısı ve bölge plancısı unvanına ait kadroların ek gösterge rakamları 3600'dür. Belediye başkan yardımcılarının ek göstergesi ise 3000'dir. Yönetim sorumluluğunu üstlenen ve hiyerarşik olarak daha üst pozisyonda olan bir Belediye Başkan Yardımcısının maiyetindeki bir unvana sahip görevliden daha düşük rakamdan ek gösterge alması kabul edilebilir bir durum olmadığı gibi, hakkaniyetli de değildir.

Ek gösterge tablosunda, mahalli idarelerdeki Müdür ve Şube Müdürü kadro ve unvanlarına yer verilmemiş, bunlar "bu sınıfa (GİH) dahil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlardan" şeklinde sınıflandırılmış, bunlardan yükseköğretim görenlerin 1 ve 4 üncü dereceler itibariyle sırasıyla 2200, 1600, 1100 ve 800 rakamlarında, diğerlerinin, 1 ve 4 üncü dereceler itibariyle sırasıyla 1500, 1100, 800 ve 650 rakamlarında ek gösterge almaları öngörülmüştür.

Buna karşılık bakanlıkların il müdürleri 3000 ek gösterge rakamından yararlanmaktadırlar. İl müdürü ile belediyedeki müdürlerin eşit tutulamayacağı şeklinde itirazlar gelebilir. Olaya, üstlenilen görev ve sorumluluk açısından bakmak yerinde olacaktır. Belediyelerdeki şube müdürü ve müdürler çoğu zaman, bahsedilenlerden daha ağır yükler altına girmekte ve sorumluluklar üstlenmektedirler.

Değerlendirme ve Sonuç

Bu değerlendirmemizin konusunu, kamu görevlilerine verilecek ek göstergeler ile belediyelerdeki durumun analizi oluşturmuştur.

Konuların tekrarına girmeden öncelikle bilinmesini isteriz ki, bu değerlendirmeyi yaparken, ister istemez bazı kıyaslamalara girmemiz kaçınılmaz olmuştur. Zira, kıyasa başvurmadan konunun net bir şekilde ortaya konması da imkansız hale gelebilecektir. Ancak buradaki amacımız, kıyas yaparken verilerini değerlendirme konusu yaptığımız unvanların (mühendis vb teknik personeller ile büyükşehir belediyesi daire başkanı veya genel sekreter yardımcıları, il müdürleri vb) aldıkları rakamların fazla veya hakkaniyetsiz olduğu hususu değil, bu rakamlardan yola çıkarak değerlendirme konusu yaptığımız unvan ve kadroların rakam ve oranlarının durumunu ortaya koyabilmektir.

Genel olarak şunu ifade etmeliyiz ki, ek gösterge konusu kamuya mal olmuş, kamu görevlileri beklenti içerisine girmiştir. Dolayısıyla bu sorunun çözülmesi kaçınılmazdır.

Çözüme giderken, yukarıda da belirttiğimiz üzere, sadece belli meslek mensuplarının ele alınması mevcut adaletsizlik ve eşitsizliklere yenilerini ekleyecektir. Bu nedenle, bu konunun kadro ve unvan eşitliği/farklılığı ile yetki ve sorumluluk ağırlığı/farklılığı temelinde ele alınması, yönetici sorumluluğu olanların maiyetindekilerden düşük olmayacak ek göstergelere tabi tutulması uygun olacaktır.

Konuya mahalli idareler özelinde baktığımızda (örnekleri sadece belediyelerden vermemize rağmen, değerlendirmelerimiz il özel idareleri açısından da geçerlidir.), ifade ettiğimiz eşitsizliklerin ortadan kaldırılması;

- Büyükşehir belediyeleri ile bağlı kuruluşlarındaki aynı unvana ve kadroya sahip olanların ek göstergelerinin eşitlenmesine ve yükseltilmesine,

- Belediye başkan yardımcılarının ek göstergelerinin yükseltilmesine, bu yapılırken belediye ölçeklerine göre ufak farklılıklar getirilmesine, il belediye başkan yardımcılarının ve belli bir nüfusun üstündeki ilçe belediyesi başkan yardımcılarının ek göstergeleri daire başkanlarının ek göstergeleriyle aynı seviyeye getirilmesine, diğer ölçektekilerin bunlara kıyaslanarak, ancak çok büyük farklar olmayacak şekilde kademelendirilmesine,

- Belediyelerdeki birim müdürleri ve büyükşehir ve bağlı kuruluşlardaki şube müdürlerinin ek göstergeleri de gözden geçirilerek, en az Mühendis ve eşitlerine verilen ek göstergeye yükseltilmesine,

Bağlıdır.

Sonuç itibarıyla burada ifade etmediğimiz kadro ve unvanların ek göstergeleri de toptancı bir anlayışla ele alınarak, görev, yetki ve sorumluluk temelinde gözden geçirilmeli ve iyileştirilmelidir.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: etin Emeç Bulvari Hürriyet Cad. No: 2/12 ankaya ANKARA